

Kmetijske in rokodelske novice.

Na svetlobo dane od c. k. kmetijske družbe.

Tečaj III.

V srédo 9. Maliserpana. 1845.

List 28.

Močán varh.

(Stara pravlica).

Na Štajarskim — na desni stran' doline,
Katera se nar gorši sme imen'vati,
In ktero lepša bister tek Savine,
Na ličnim bregi — na zeleni trati,
Kjer Kojnsca ¹⁾ v Voljski veči reke mine,
Vesí sred Grajske ²⁾ vidiš cerkev stati:
Ki z drevjem rodovitim ograjena
In svet'mu Krištofú je posvečena.

Že zdavnej tam pobožni so kristjani
Za varha svet'ga Krištofa častili,
Vedoč, de on nesreč gotovo brani,
Perserčno kaderkolj so ga prosili.
Tam molijo — če jih bolezen rani —
In molijo — če vjima z revšnjo sili;
In kaderkolj se ljudstvo varhu vdalo,
Ga upanje nikdar ni golufalo.

Vesí pa Grajske ljúbljeno kárdelo,
Povej! kaj te takó le neki péče?
De, ker še komaj svitat' je začelo,
Ze mlad ko stari k cerkvi urno tēče;
Kakor deb' konec vzeti vse že h'telo
V nebó pošilja prošnje vse goreče?
Oh joj! lahkó tak milo vse zdihuje,
Sovražnik grozovit se perbližuje.

Nevsmiljen Turk od Krajncov zlo že tlačén
Beží ko divja zvér do svojga kraja,
In kakor ranjen volk še hujši skačén
Mori, kar živ'ga le nasprot mu vstaja,
In v ropu sred' še zmiraj rop lačén
Že bližej ino bližej nam prihaja.
Od kriča, vpitja se glasi širjava,
In Kojnsca že perteka nam kervava.

Kopita kónj se slišjo gromovite, ³⁾
Ze trop hití po cesti vgostim prahi,

Kar more bežat', v kraje teče skrite
In beg ponaglijo mertvaški strahi.
Ze pervih hiš vse vrata so razbite,
Ze krivih mečev bliskajo se mahi; ¹⁾
Ze strel za strelam poka ino pada
In mertva je Kosarja dekla ²⁾ mlada.

Alj v cerkvi reve so — Bogu se vsmili!
Katerim več bežat' ni blo mogoče. —
Tje kmal še je sivčik o hudi sili,
Tje nesla mati svojo malo sroče.
Tam upajo: pomoč bodo dobili —
Tam mol'jo — in solzé tam toč'jo vroče.
In z njimi moli od svojih tudi ločen:
„Svet Krištof! oh pomagaj varh mogočen“.

V tem Turkov grozna se derhal pritira,
In če z konjmi potok berž pregaziti,
Alj naj ostrogo ³⁾ tud' globoko vdira
Konj v plitvi vodi noče dalje iti,
V kolena pada, in takó se vpira,
De iz konja mora konjik vsak skočiti.
„Tu močen varh stanuje!“ Turk zavpije,
Oberne konje, in prot Celju vlije.

Ker 'z hribov vid'jo, Turki de bežijo,
Kot megla, ktero veter zdražen žene,
Iz hribov k svojim jaderno hitijo,
In vsak v roké si drage svoje sklene.
Boga in svet'ga Krištofa častijo
Katér' sovražnikom postavlja stene.
Zató Graján še rad perpoveduje:
De močen varh nad Grajskim selam čuje.
Jože Hašnik.

Kakó se zamore travno seme za domačo potrebo pridelovati.

Narpred je treba vediti, de dobre trave ne rastejo na vsaki zemlji; drugačna trava raste na

¹⁾ Kojnsca je potok, kateri za desno stranjo doline teče, in se pod Grajsko vesjo z Voljsko združi.

²⁾ Grajska ves se imenuje zató, ker vsi kmetje tiste vesí so podložni Ojsterskiga gradú. Leží pa 3. ure više Celja.

³⁾ Eno potkovo so pred dvemi letmi našli, ko so svet okoli cerkve ravnali.

¹⁾ Ni dolgo, de so pri Župani staro mizo požgali, v kateri se je mahlej turške sablje vidil.

²⁾ Kosarjova dekla ravno kruh mesi, sliši pred oknam šum, se ozre in ker Turka zagleda, zavpije: Jezus in Marija! in per teh besedah jo Turk skozi okno vstrelí.

³⁾ Ravno danes mi je neki Grajan Turško ostrogo prinesel, ktero je v svoji gorici našel.